

Некрологи

Пам'яті Ади Павлівни Черченко

19 вересня 2006 р. на 68-му році раптово пішла з життя Ада Павлівна Черченко — науковець-нейроелектрофізіолог вищої кваліфікації, кандидат медичних наук, провідний науковий співробітник, завідувач лабораторії експериментальної нейрохірургії Інституту нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова АМН України, талановита, прекрасна людина.

Черченко Ада (Аріада) Павлівна народилася 29 жовтня 1938 р. в м. Києві у сім'ї службовців. Під час Великої Вітчизняної війни разом з батьками була евакуйована до Північного Казахстану. У 1944 р. сім'я повернулася у післявоєнний Київ, і Ада Павлівна поступила в середню школу №145, яку закінчила у 1956 р. з золотою медаллю. Того ж року А.П. Черченко поступила у Вінницький медичний інститут, а через рік переведена у Київський медичний інститут ім. акад. О.О. Богомольця на лікувальний факультет, який закінчила

у 1962 р. Спочатку А.П. Черченко працювала лікарем-терапевтом у Ново-Петрівській дільничній лікарні Києво-Святошинського району, а з 1964 р. — старшим лаборантом відділу неврології та нейрофізіології Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця АН УРСР. У 1967 р. А.П. Черченко була зарахована до очної аспірантури при кафедрі фізіології людини та тварин Київського університету ім. Т.Г.Шевченка.

З 1971 р. А.П.Черченко почала працювати у Київському НДІ нейрохірургії МОЗ УРСР, спочатку лікарем, а з 1973 р. — молодшим науковим співробітником лабораторії експериментальної нейрохірургії, яку на той час очолював професор Т.М. Сергієнко.

У 1983 р. А.П. Черченко захистила кандидатську дисертацію “Роль медіаторних систем базо-латеральної зони мигдалевидного комплексу та середнього гіпоталамуса у формуванні скроневого епілептичного вогнища”. З 1988 р. А.П. Черченко працювала старшим науковим співробітником лабораторії експериментальної нейрохірургії, з 1991 р. — провідним науковим співробітником, у 1993 р. — очолила лабораторію і працювала на цій посаді майже 13 років. За цей час А.П. Черченко була отримана експериментальна модель амігдалярного карбахолінового епілептичного вогнища, проведені численні дослідження методів локальної хімічної стимуляції структур мозку біологічно активними речовинами медіаторної дії (1982 р.). В цей же час в лабораторії була створена експериментальна модель епілепсії з застосуванням модифікованого методу підкоркової калієвої депресії, а також модель хронічної епілепсії фармакологічного бемегридового кіндлінгу. З другої половини 90-х років в лабораторії були започатковані дослідження ролі глії у пластичних процесах в ЦНС з метою визначення можливостей застосування гліальнозбагачених фракцій різних структур мозку, а дещо пізніше — і ембріональних нейрональних клітин-прекурсорів як імплантаційного матеріалу у реконструктивній нейрохірургії. Ці дослідження були проведені А.П. Черченко та колективом її лабораторії у співпраці з різними лабораторіями та відділами Інституту. Отримані дані з питань епілептогенезу висвітлені в доповідях на міжнародних конференціях і симпозіумах, з'їздах і конференціях товариств фізіологів, патофізіологів і неврологів, на конференціях Протиепілептичної Ліги (1989–2006 рр.).

Після аварії на ЧАЕС в Інституті були започатковані всебічні клінічні та експериментальні дослідження впливу іонізуючої радіації на ЦНС, в яких Ада Павлівна брала безпосередню участь разом з співробітниками лабораторії. Під її керівництвом були досліджені функціональні зміни ЦНС в експериментальних тварин при зовнішньому та внутрішньому опроміненні малими дозами радіонуклідів, виявлені особливості радіочутливості тварин до радіонуклідів, встановлені зміни у потомства опромінених тварин.

Дипломом президії АМН України (1999) були відзначені експериментальні дослідження ролі залізовмісних сполук у патогенезі вогнищового ураження головного мозку, проведених під керівництвом А.П.Черченко у співпраці з співробітниками Інституту прикладних проблем біофізики НАН України.

Науковий доробок Ади Павлівни Черченко представлений великою кількістю статей, розділів у монографіях, участю у конференціях, з'їздах та конгресах, як вітчизняних, так і міжнародних. А.П. Черченко працювала над докторською дисертацією та готувала до захисту кандидатських дисертацій співробітників лабораторії. Цю працю обірвала тяжка, смертельна хвороба. Ада Павлівна до останніх днів працювала над планами майбутніх досліджень, експериментальних розробок, нових моделей, які пояснювали б складні механізми функції ЦНС.

Світла пам'ять про Аду Павлівну Черченко завжди житиме у серцях її співробітників, учнів та колег-науковців.